

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1894. Andra Kammaren. N:o 37.

Fredagen den 27 april

kl. 3 e. m.

§ 1.

Justerades det i kammarens sammanträde den 20 innevarande april förda protokoll.

§ 2.

Till kammaren hade inkommit följande sjukbetyg, som upplästes:
Att ledamoten af Riksdagens Andra Kammare, kongl. sekreteraren Carl Gethe, till följd af akut tarmkatarr (Colitis) är sängliggande och tills vidare förhindrad att deltaga i Riksdagens förhandlingar, intygar

Stockholm den 27/4 1894.

Thorbjörn Hwass.
Legitimerad läkare.

§ 3.

Föredrogos och bordlades för andra gången statsutskottets utlåtanden och memorial n:is 5 a, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57 och 58.

§ 4.

Efter föredragning af statsutskottets memorial n:o 59, med anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut beträffande Kongl. Maj:ts proposition angående anslag för krigshofrätten, blef den af utskottet i nämnda memorial föreslagna voteringspropositionen af kammaren godkänd.

§ 5.

Föredrogos, men blefvo å nyo bordlagda:
bevillningsutskottets betänkande n:o 17; och
lagutskottets utlåtande n:o 57.

§ 6.

Härefter föredrogs Första Kammarens protokollsutdrag, n:o 181, innefattande delgifning af bemälda kammares beslut öfver dess tillfälliga utskotts utlåtande n:o 2 i anledning af väckt förslag om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om upphäfvande af cirkuläret den 14 juni 1820 om förbud mot skådespels uppförande å vissa dagar.

Herr Hedin begärde ordet och yttrade: Jag skall taga mig friheten anhålla, att detta ärende måtte återförvisas till samma utskott, som förut handlagt frågan, enär jag tager för gifvet, att kammaren icke är sinnad att på stående fot besluta i densamma.

Med bifall till den af herr Hedin sålunda gjorda hemställan, beslöt kammaren å nyo hänvisa ärendet till behandling af dess tillfälliga utskott n:o 4.

§ 7.

Föredrogs vidare Första Kammarens protokollsutdrag, n:o 182, innefattande delgifning af bemälda kammares beslut öfver dess tillfälliga utskotts utlåtande n:o 3 i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om meddelande af bestämmelser i syfte af ett mera planmessigt samarbete mellan rikets folkskolor och allmänna läroverk.

Ordet lemnades till

Herr Hedin, som anförde: Då skilnaden mellan Första och Andra Kammarens beslut i denna fråga är temligen väsentlig, får jag af samma skäl, som nyss anfördes, anhålla, att kammaren behagade besluta att förvisa detta ärende till förnyad behandling af Andra Kammarens tillfälliga utskott n:o 1.

Denna herr Hedins hemställan bifölls; och hänvisades alltså ifrågavarande ärende för förnyad behandling till kammarens tillfälliga utskott n:o 1.

§ 8.

Föredrogs och bordlades för andra gången:

Andra Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtanden n:is 21 och 22; samt

Andra Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande n:o 25.

§ 9.

*Ang. före-
dragnings-
listan för
nästa sam-
manträde.*

Herr Persson i Mörrarp erhöi på begäran ordet och yttrade: På dagens föredragningslista förekommer bland de dels för andra och dels för första gången bordlagda ärenden åtminstone ett af det sistnämnda slaget, som är af den beskaffenhet, att, för den hän-

delse kamrarne icke fatta sammanstående beslut, detsamma kan blifva föremål för gemensam omröstning eller för sammanjemkning, samt slutligen äfven af beskaffenhet att kunna inverka på den beräkning af inkomsterna, som skall uppföras i riksstaten. Och då dessa ärenden, för den händelse att kamrarne stanna i olika beslut, böra afgöras så fort som möjligt, för att påskynda riksdagens afslutande, tager jag mig friheten framställa följande förslag till ändring af föredragningslistan för nästa plenum, nemligen: att främst bland de tvenne gånger bordlagda ärendena uppföres bevillningsutskottets betänkande n:o 17, angående stämpelafgiften, och derefter statsutskottets utlåtande n:o 5 a), angående uppförande i 1895 års riksstat af anslag till disciplinkompaniet, samma utskotts utlåtande n:o 53, om ökad utrymme för tekniska skolan i Stockholm, samma utskotts utlåtande n:o 54, om förvärfvande för statens samlingar af vissa föremål ur konstsamlingen å Finspong, samma utskotts utlåtande n:o 56, angående ändrade bestämmelser rörande lönetursberäkningen för vissa lärare m. m., bevillningsutskottets betänkande n:o 16, angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter, statsutskottets utlåtande n:o 51, om undervisningsmateriel till skolorna för sinnesslöa barn, samma utskotts utlåtande n:o 52, angående vilkoren för understöd till undervisning i slöjd för gossar, samma utskotts utlåtande n:o 55, i anledning af olika beslut rörande ersättning till väguppskattningsnämnderna m. m., samt slutligen de öfriga på dagens föredragningslista förekommande ärenden i den ordning de der nu finnas uppförda.

Ang. föredragningslistan för nästa sammanträde.
(Forts.)

Vidare anförde herr Ljungman: Mig synes det nyss framställda förslaget vara så behjertansvärdt, att det bör bifallas. Dock skulle jag deri vilja hafva den ändring, att bevillningsutskottets betänkande n:o 17, angående stämpelafgiften, sättes efter statsutskottets utlåtanden n:ris 5 a), 53, 54, 56, 51, 52 och 55, ty derigenom finge man litet mera tid att studera bevillningsutskottets nämnda betänkande, hvilket är af mycket omfattande beskaffenhet. Jag tror, att i annat fall en eller annan icke skall hinna på ett tillfredsställande sätt sätta sig in i denna så synnerligen svårlösta fråga. Jag antager, att man i händelse af bifall till detta mitt ändringsförslag finge bevillningsutskottets betänkande n:o 17 först på aftonens plenum, och derigenom finge man åtminstone några timmar på sig att ytterligare sätta sig in i denna fråga.

Jag hemställer om bifall till herr Anders Perssons i Mörarps förslag i öfrigt, men med den af mig nu antydda ändringen.

Herr Persson i Mörarp: Jag tror icke, att man vinner mycket genom antagande af det af herr Ljungman nu framställda förslaget. Såsom motiv för mitt nyss framställda förslag ber jag endast få anföra, att vid sammanträde i talmanskonferensen har man varit ense om att ett sådant förslag, som det jag nu framställt, skulle framläggas inför begge kamrarne, och ett lika lydande förslag är, såsom jag föreställer mig, också framställt i Första Kamraren under nu pågående plenum.

Ang. föredragningslistan för nästa sammanträde.
(Forts.)

Herr Forsell: För min del vill jag instämma i det förslag, som herr Ljungman framstälde, nemligen att bevillningsutskottets betänkande n:o 17 måtte uppföras å föredragningslistan till nästa plenum efter de af honom uppräknade ärendena. Det är visserligen sant, att man icke vinner mycken tid derpå, men någon vinner man alltid, och detta bevillningsutskottets utlåtande är verkligen af så vidtomfattande beskaffenhet, att hvarje ökad tid man kan få för läsningen deraf är en vinst.

Jag instämmer som sagdt i det yrkande, som herr Ljungman framstälde.

Herr Ljungman: Till de skäl, herr Forsell nyss anförde, skall jag be att få tillägga, att det dock icke är en så synnerligen stor fördel att man föredrager ett sådant ärende, som bevillningsutskottets betänkande n:o 17, på samma tid i begge kamrarna. Tvärt om kan det vara en fördel, att de *icke* föredragas samtidigt, ty man kan då få tillfälle att åhöra diskussionen i medkammaren, hvilket ju kan vara till icke obetydlig nytta.

Jag vidhåller därför mitt yrkande.

Herr Ola Bosson Olsson: Jag ber att få instämma i det förslag, som framstälts af herr Anders Persson i Mörarp. Han har nyss förklarat, att man i talmanskonferensen uttalat den önskan i fråga om föredragnings sättet, för hvilken han nu i denna kammare och en annan ledamot i Första Kammaren gjort sig till tolk. Det är därför, synes det mig, största skäl att bifalla nämnda förslag, till hvilket jag, herr talman, yrkar bifall.

Herr vice talmannen Danielson: Det är visserligen sant, att man i talmanskonferensen haft öfverläggning om föredragningsordningen, men icke har man precis sagt, att föredragningen skulle gå i den ordning, som här föreslagits.

Jag får för min del säga, att skall det syfte uppnås, som med herr Ljungmans förslag afses, vore det lämpligare att sätta bevillningsutskottets betänkande n:o 17 främst på föredragningslistan till det plenum, som kommer att ega rum om måndag. Det lär nemligen vara meningen att då ha plenum både för- och eftermiddag. Och i morgon tror jag, att Riksdagen skall vara fullt upptagen af öfriga ärenden, som stå på föredragningslistan.

Jag föreslår därför, att kammaren rent af beslutar att sätta bevillningsutskottets betänkande n:o 17 främst bland två gånger bordlagda ärenden på föredragningslistan till måndagens plenum.

Herr Ljungman: Jag skall i sådant fall, då vice talmannen kommit med ett yrkande, som går ännu längre i den riktning jag önskat, återtaga mitt yrkande och instämma med vice talmannen.

Herr Forsell: Äfven jag skall be att få instämma i vice talmannens yrkande och naturligtvis då också i sammanhang dermed återtaga mitt förra yrkande.

Herr Ryding: Jag anser mig böra nämna, att vid talmanskonferensens senaste sammanträde gjordes upp en plan för arbetet under morgondagen samt måndagen, tisdagen och onsdagen i nästa vecka. Ärendena äro så många och komma allt fortfarande in i sådan myckenhet, att det varit nödigt att tänka sig, i hvilken ordning de borde afgöras. Jag hoppas, att jag icke säger för mycket, om jag nu meddelar, att meningen vore, att frågan om vestkustbanan skulle förekomma nästa måndag och frågan om kasernerna nästa onsdag. Blevde det icke för mycket, om på en och samma dag, måndagen, skulle förekomma två så stora ärenden, som först det vidlyftiga betänkanudet om stämpelafgiften och sedan frågan om vestkustbanan?

Ang. föredragningslistan för nästa sammanträde.
(Forts.)

Jag har ansett mig böra göra detta uttalande, eftersom en ledamot af talmanskonferensen framställt ett yrkande, motsatt hvad som der öfverenskommit.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad, samt herr talmannen till proposition upptagit hvardera af de båda återstående yrkandena, biföll kammaren herr Perssons i Mörarp förslag i fråga om uppställningen af föredragningslistan för morgondagens sammanträde.

§ 10.

Under åberopande af i sådant afseende mellan herrar talmän träffad öfverenskommelse, tillkännagaf herr talmannen, att gemensamma omröstningar öfver de voteringspropositioner, som derförinnan kunde varda af båda kamrarne godkända, komme att anställas nästa tisdag, den 1 instundande maj.

§ 11.

Till bordläggning anmäldes följande inkomna ärenden:
konstitutionsutskottets utlåtande n:o 9, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af § 87: 2 regeringsformen;

statsutskottets utlåtande och memorial:
n:o 60, i anledning af framställningar om förvärfvande för statens räkning af vissa enskilda jernvägar; och
n:o 61, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i vissa frågor rörande anslagen under riksstatens *åttonde* hufvudtitel;

bevillningsutskottets betänkande n:o 18, i anledning af väckt motion om bestämmande af en bevillningsafgift för riddare- och kommandörsvärdighet; samt

Andra Kammarens fjerde tillfälliga utskotts utlåtande n:o 24, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utfärdande af bestämmelse rörande undersökning af sinnessjuke m. m.

Kammaren beslöt, att dessa ärenden skulle uppföras främst å föredragningslistan för morgondagens sammanträde.

§ 12.

Anmäldes och godkändes nedannämnda förslag till Riksdagens skrivelser, nemligen:

af *statsutskottet*:

n:o 48, till fullmäktige i riksgäldskontoret, angående disposition af jernvägshypoteksfondens behållning; och

af *sammansatta bevillnings- och lagutskottet*:

n:o 49, till Konungen, med anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående husbondes eller arbetsgifvares ansvarighet för tjenares eller arbetares personliga utskylder.

§ 13.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter kammarens ledamöter åtskildes kl. 3,37 e. m.

In fidem

Hj. Nehrman.